

Vergaderjaar 2023–2024

31 305

Mobiliteitsbeleid

36 418

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2024)

Nr. 467

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juni 2024

Hierbij bied ik u de »Marktverkenning zero-emissie bestelauto's« aan. Het Ministerie van Financiën heeft CE Delft gevraagd een uitgebreide en geactualiseerde marktverkenning te doen naar emissievrije bestelauto's. Aanleiding hiervoor is de motie van het lid Idsinga¹ over emissievrije bestelauto's die uw Kamer op 9 november 2022 heeft aangenomen. De motie verzoekt de regering een uitgebreide en geactualiseerde marktverkenning te doen waarbij gekeken wordt naar beschikbaarheid, prijsstelling, actieradius, laadvermogen, trekkracht en oplaadmogelijkheden van nieuwe emissievrije bestelauto's. Tevens verzoekt de motie om deze marktverkenning voor het zomerreces van 2024 naar de Kamer te sturen. Met deze brief voldoe ik aan het verzoek van de motie.

Hieronder treft u eerst de uitkomsten van de verkenning aan over de beschikbaarheid van alle emissievrije bestelauto's. Daarna treft u per segment de uitkomsten met betrekking tot de volgende eigenschappen: actieradius, laadcapaciteit (kg), prijs, laadvolume, trekkracht en laadvermogen (kW).

Beschikbaarheid emissievrije bestelauto's

Van de emissievrije bestelauto's is het overgrote deel batterij-elektrisch, er zijn slechts enkele bestelauto's op waterstof (brandstofcel-elektrisch). Ook de nieuwe modellen zijn overwegend batterij-elektrisch. De batterij-elektrische bestelauto's zijn verkrijgbaar met dezelfde laadvolumes (m³), lengte, breedte, en meest gangbare type opbouw en ombouw als dieselbestelauto's.

¹ Kamerstuk II 2022–2023, 36 202, nr. 96.

Kleine bestelauto's

Actieradius, laadcapaciteit (kg) en prijs

Volgens de onderzoekers wordt met kleine bestelauto's in de meeste marktsegmenten gemiddeld 113 km per dag gereden. Grotendeels wordt niet meer de 300 km per dag gereden. Een uitzondering is het marktsegment beroepsgoederenvervoer. Daar wordt tussen 170 tot 390 km per dag gereden. De hoeveelheid lading die met kleine bestelauto's wordt meegenomen is in de meeste gevallen minder dan 665 kg. Uit de verkenning blijkt dat veel modellen een WLTP-actieradius van rond de 280 km hebben en een laadcapaciteit van 600–800 kg. In de praktijk zal de actieradius afwijken, vanwege weersomstandigheden (zomer/winter), rijgedrag en route. Bij personenauto's heeft TNO laten zien dat de actieradius in de praktijk gemiddeld een factor 1,19 lager is dan de WLTP-waarde.² Gelet op het type gebruik zullen de kleine emissievrije bestelauto volgens CE Delft voldoen aan de benodigde actieradius en laadcapaciteit.

De prijs van kleine emissievrije bestelauto's ligt vanaf 2025 naar verwachting dicht bij de prijs van de dieselvariant inclusief bpm. Naar verwachting zal het prijsverschil de komende jaren gunstiger worden ten opzichte van de dieselvarianten. Dit schrijven de onderzoekers toe aan de ontwikkeling dat tussen 2020–2023 de prijs van dieselmodellen licht is toegenomen, terwijl de emissievrije varianten juist in prijs zijn afgenomen.

Laadvolume en trekkracht

Kleine emissievrije bestelauto's hebben vergelijkbare laadvolume, lengte en breedte als de dieselvarianten. Er zijn modellen die een trekkracht tot 1.450–1.500 kg hebben wat tevens ook de maximale trekkracht is van kleine dieselbestelauto's. Voor andere kleine modellen ligt de trekkracht op 750 kg.

Laadvermogen (kW)

Het laadvermogen wordt uitgedrukt in kW. Bijvoorbeeld bij een laadsnelheid van 50 kW kan de bestelauto in een uur met 50 kWh worden bijgeladen. Uit onderzoek blijkt dat alle modellen kunnen laden met minimaal 11 kW. Dit is voldoende is om de bestelauto's nachts vol te laden. De meeste modellen kunnen snelladen met 80 of 100 kW, wat betekent dat ze in 10 minuten ongeveer 100 km actieradius kunnen bijladen.

Middelgrote bestelauto's

Actieradius, laadcapaciteit (kg) en prijs

De onderzoekers geven aan dat met middelgrote emissievrije bestelauto's gemiddeld 116 km per dag wordt gereden. In de marktsegmenten beroepsgoederenvervoer, eigen vervoer, horeca en detailhandel, en service (samen 42% van de bestelauto's in dit segment) komen dagkilometrages boven de 300 km voor. In de overige segmenten blijft het vaak (ca. 85% van de dagen) onder de 300 km per dag. Er wordt over het algemeen tot 1.000 kg lading vervoerd.

Er zijn verschillende bestelautomodellen met een WLTP-actieradius van 330–350 km en een laadcapaciteit boven de 1.000 kg. Volgens CE Delft

² TNO (2021). Real-world fuel consumption and electricity consumption of passenger cars and light commercial vehicles.

komt in de winter de actieradius van de verschillende modellen tot ongeveer 100 km lager uit. Voor grotere afstanden op een dag moet dan overdag bijgeladen worden.

De prijs van de huidige middelgrote bestelauto's (actieradius 300–350 km) ligt vanaf 2025 dicht bij de prijs van de dieselvariant inclusief bpm. Naar verwachting zal het prijsverschil de komende jaren gunstiger worden ten opzichte van de dieselvarianten.

Laadvolume en trekkracht

Middelgrote emissievrije modellen hebben vergelijkbare laadvolumes, lengte en breedte als de dieselvarianten. Veel voertuigen bieden de mogelijkheid om 1.000 kg te trekken. Ook is er een model dat tot 2.300 kg kan trekken. Slechts 20% van de middelgrote dieselbestelauto's heeft een hogere trekkracht. Het effect van trekken op de actieradius is nog niet goed onderzocht.

Laadvermogen (kW)

De meeste modellen kunnen laden met minimaal 11 kW, wat voldoende is om 's nachts vol te laden. Snelladen kan bij de meeste modellen met 100 kW, wat betekent dat ze in 12 minuten ongeveer 100 km actieradius kunnen bijladen.

Grote bestelauto's

Actieradius, laadcapaciteit (kg) en prijs

Uit de verkenning volgt dat grote bestelauto's gemiddelde 150 km per dag rijden. In de marktsegmenten beroepsgoederenvervoer, eigen vervoer, landbouw en bosbouw komen ook vaker dagkilometrages boven de 300 km voor. In de overige segmenten blijft het vaak (ca. 85% van de dagen) onder de 300 km. Er wordt over het algemeen tot 1.500 kg lading vervoerd. Bij de grote emissievrije bestelauto's zijn er verschillende modellen die een WLTP-actieradius boven de 300 km halen. De overige modellen hebben een actieradius van 260 km of lager. Bijladen zal overdag nodig zijn, met name in de winter. De laadcapaciteit voor grote bestelauto's tot een toegestane maximummassa³ (TMM) van 3.500 kg is met 1.350 kg het hoogst bij één model. Dit model heeft een actieradius van 186 km. Voor de modellen met een hogere actieradius is de laadcapaciteit beperkt tot ongeveer 1.000 kg. De laadcapaciteit in de richting van 1.500 kg is voldoende maar kan alleen geleverd worden door voertuigen met een TMM tussen 3.500 -4.250 kg of door voertuigen met een actieradius minder dan 200 km. De prijs van grote emissievrije bestelauto's ligt voor veel modellen vanaf 2025 dichtbij de prijs van de dieselvariant inclusief bpm. Naar verwachting zal het prijsverschil de komende jaren gunstiger worden ten opzichte van de dieselvarianten.

Laadvolume en trekkracht

De laadvolumes, lengte en breedte van grote emissievrije bestelauto's zijn vergelijkbaar met de dieselvarianten. De meeste kunnen ook trekken met een trekkracht die varieert tussen de 750 en 2.500 kg. Ter vergelijking grote dieselbestelauto's kunnen trekken tot 3.500 kg. Tot dusver haalt van de elektrische bestelauto's alleen één model dit.

³ Dit betreft de maximum toegestane massa van het voertuig, zoals geregistreerd bij de RDW, waarmee op de weg mag worden gereden. De massa is van het voertuig inclusief lading en passagiers.

Laadvermogen (kW)

De meeste modellen kunnen laden met minimaal 11 kW, wat voldoende is om 's nachts vol te laden. Snelladen kan bij de meeste modellen met meer dan 80 kW, wat betekent dat ze in 15 minuten ongeveer 100 km actieradius kunnen bijladen.

Extra grote bestelauto's

Actieradius, laadcapaciteit (kg) en prijs

Volgens de onderzoekers rijden extra grote bestelauto's gemiddeld 143 km per dag. In de meeste marktsegmenten komen dagkilometrages van 300–400 km voor. In de bouw, service, en het eigen vervoer wordt relatief veel lading meegenomen en is een laadcapaciteit van 1.000 kg vaak gewenst. In de overige marktsegmenten is 700 kg vaak het maximum aan lading wat wordt meegenomen. Er zijn recent veel nieuwe modellen voor extra grote bestelauto's op de markt gekomen of aangekondigd voor 2024 die een actieradius van meer dan 400 km hebben (naar schatting ongeveer 270 km in de winter). Deze modellen hebben bij een TMM van 3.500 kg een beperkte laadcapaciteit van 700 kg. De laadcapaciteit komt boven de 1.000 kg bij modellen die een TMM tot 4.250 kg hebben. De prijs van de extra grote elektrische bestelauto's ligt voor de modellen met 420 km actieradius ongeveer € 5.000 hoger dan van de dieselvariant inclusief bpm. De onderzoekers verwachten dat het prijsverschil komende jaren verder zal dalen.

Laadvolume en trekkracht

De laadvolumes, lengte en breedte van de extra grote emissievrije bestelauto's zijn vergelijkbaar met de dieselvarianten. De meeste kunnen ook trekken met een trekkracht tot een maximum van 3.500 kg. Dit is gelijk aan het maximum bij dieselbestelauto's.

Laadvermogen (kW)

De meeste modellen kunnen laden met minimaal 22 kW, wat voldoende is om 's nachts vol te laden. Snelladen kan met 80–150 kW. Met 150 kW kan in 10 minuten ongeveer 100 km actieradius worden bijladen.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij